

Selvicensur bremser kritik af ledelse på universiteter

DEBAT OM UNIVERSITETER

ANDERS BØGH
LEKTOR, DR.PHIL., AARHUS UNIVERSITET

AF ET SVAR til mig (5.6.) fremgår det, at dekan Mette Thunø, Aarhus Universitet, deler min prioritering af sammenhængen mellem stærk faglighed og stærke uddannelser på humaniora. Det kan naturligvis kun glæde mig.

Det paradoksale er så, at hun er medlem af en universitetsledelse, som hylder det princip, at beslutninger skal træffes så langt væk fra de faglige kompetencer som næsten muligt.

Uanset beslutningstagernes faglige baggrund kan noget sådant ikke føre til andet end bureaukratiske beslutninger: regler, udviklingskontrakter, strategiplaner osv., som er præget af den laveste fællesnævner, kvantitet i stedet for kvalitet – og informationsunderskud.

Den mest nedslående oplevelse, jeg har haft med at kritisere Aarhus Universitets ledelse på tryk, er de mange, der har rost mig for at turde – og bestemt ikke kun folk fra den forhenværende humanistiske del af universitetet.

DET LOVER sandelig ikke godt for kvaliteten af de beslutninger, der træffes, hvis ingen – af frygt for 'kammeratlige samtaler', karriere, forskningsmidler, løntillæg osv. – tør kritisere ledelsens beslutninger. En sådan stemning kan man næppe klandre ledelsen for bevidst at have fremkaldt.

Den er grundlæggende en konsekvens af den ekstreme magtcentralisering, der er foregået siden 2003. Imidlertid har denne magtkoncentration så bl.a. været brugt til en vildtvoksende omsorg for universitetets image, brand, ranking osv. – især målt i skatteborgerkroner.

Det er rimelig nærliggende at forestille sig, at nogen oppe i centralkomiteen tænker over, hvordan man kan modvirke, at universitetets egne medarbejdere modarbejder denne fantastiske indsats.

Hvor mange ressourcer/reklamekroner koster det at neutralisere 'skadevirkningerne' af f.eks. en kritisk Kronik i Politiken, og hvordan er det lige, man gør det?

Men mon ikke det københavnske universitets 'brand' ville have haft det væsentlig bedre, hvis nogen havde turdet og formået at råbe ledelsen op, inden Penkowa blev navnet på en pilrådden sag og ikke bare navnet på en forstyrret, nydelig ung kvinde?

Forskning bevæger sig fremad gennem kritik og diskussion af andres resultater – hvad med universitetsledelse?

Kan forskere på én og samme gang være kritiske og skarpe i deres forskning og undervisning, samtidig med at de skal være dikkende lamme-haler i forhold til deres ledelse?

Hvilken rolle kommer 'samarbejdsevner' fremover til at spille i forhold til andre kvalifikationer ved ansættelser på universiteterne?

Svarene på disse spørgsmål er allerede mere end nærliggende. Vi får flere med tiden. Risikoen er, at vi får de fleste for sent!

Skal naturen betale for landbrugskrisen?

Det er ude i landbrugslandet, at naturen er ved helt at forsvinde.

VILDE FUGLE PÅ SKRUMP

EGON ØSTERGAARD OG NIELS RIIS
FORMAND OG NÆSTFORMAND, DANSK ORNITOLOGISK FORENING

FRISK LUFT, rent vand og fuglesang er fælles goder for os mennesker. Vi har alle ret til en rig natur, og vi er afhængige af den. Det handler om vores velfærd. Det glemmer vi let i den travle hverdag, og det glemmer vores politikere, når de store beslutninger skal træffes.

Men det går faktisk rigtig skidt for fuglesangen og for andre vigtige naturværdier i Danmark. Artsrigdommen er under pres og har nået et historisk lavpunkt.

ARTSRIGDOMMEN kaldes også den biologiske mangfoldighed eller blot biodiversiteten. EU's regeringschefer lovede i 2002, at tilbagegangen i biodiversiteten skulle stoppes senest i 2010. Det lykkes ikke.

Nu er målet udsat til 2020, og i mellemtiden risikerer naturen yderligere tilbagegang.

Der er lyspunkter, heldigvis. Vi har i de sidste to årtier fået nogle af de store vingefang som havørn, kongeørn, vandrefalk, stor hornugle og skestork tilbage i den danske natur.

Når det alligevel ser sort for ud for biodiversiteten, skyldes det, at fremgangen for nogle arter overskygges af den massive tilbagegang for de almindelige arter i de to tredjedele af Danmark, som udgøres af landbrugslandet.

Det er ude i landbrugslandet, at naturen er ved helt at forsvinde. Dansk Ornitologisk Forenings (DOF) medlemmer har i 35 år fulgt udviklingen for fuglene gennem systematiske tællinger. De viser en massiv tilbagegang for landbrugslandets natur. Sanglærken er gået tilbage med 60 procent, viben med 75 procent og agerhønen med 85 procent siden 1976.

I PRAKSIS HAR strukturudviklingen i det danske landbrug skabt store kornørkener i landskabet, hvor kun ganske få arter kan klare sig.

Og den negative udvikling fortsætter med nye landbrugslove, hvor regeringen understøtter en udvikling mod endnu større enheder med monotone marker på flere kvadratkilometer uden så meget som et læhegn, et vandhul eller en våd plet.

Naturen har allerede betalt prisen for landbrugets udvikling, men hvor er gevinsten? Trods de omfattende liberaliseringer og en EU-støtte på 7,5 mia. kr. årlig er dansk landbrug i dyb krise. Drif-

Tegning: Jørn Villumsen

ten har i de sidste 10 år ikke givet overskud, og erhvervet har kun overlevet på belåning af de stigende jordværdier.

Nu er prisboblen bristet, og landbrugsgets samlede gæld har passeret de 350 mia. kr. Det er tragisk for de over 1.000 landmænd, der er insolvente.

Landmænd i store traktorer, Finansrådet og en massiv medieindsats fra Landbrug & Fødevarer med tv-reklamer har lagt pres på Folketinget for at fjerne landbrugets forpligtelser til at tage hensyn til natur og miljø, men der er brug for, at Folketingets partier holder tungen lige i munden, hvis man skal løse naturkrisen i landbrugslandet.

Regeringen præsenterede i 2009 sin store plan 'Grøn vækst', hvor visionen var at forene natur- og miljøbeskyttelse med bedre rammebetingelser for landbrugs erhvervet.

Men 'Grøn vækst' er nu visnet. Regeringen har allerede belønnet landbruget, men betalingen i form af positive tiltag for natur og miljø er næsten gået i stå. Og en besluttet reduktion på 10.000 ton i kvælstofforureningen af vandmiljøet er udskudt til 2027.

Hvad er det så for et landbrug, vi vil have? I DOF ønsker vi ikke at fjerne landbrugsstøtten. Vi vil have samfundsnytte for samfundsstøtte. I dag

går ca. 10 pct. af EU's landbrugsstøtte til landdistriktsprogrammet og miljøvenlige foranstaltninger.

Danmark har hidtil sagt nej til at få overført yderligere 10 pct. til naturformål igennem den frivillige modulation, som Storbritannien ellers har udnyttet. I løbet af 2012 skal der forhandles en ny landbrugspolitik i EU. DOF kræver sammen med vore søsterorganisationer i de andre EU-lande en ny landbrugspolitik, hvor 50 procent af landbrugsstøtten skal gives til natur- og miljøformål.

LANDBRUGET ejer det meste af den danske natur, og vi har brug for landbruget til at pleje naturen. Det gælder især den såkaldte halvnatur, der omfatter moser, enge, strandenge, heder og overdrev. Det er den natur, som de fleste danskere forbinder med livet på landet.

Disse lysåbne naturtyper rummer en meget stor biologisk mangfoldighed, men de er helt afhængige af naturpleje. Ellers vokser de lysåbne naturområder til i høje græsser og springer efterhånden i skov.

Herved forsvinder det artsrige planter- og insektliv, der igen er føde for en række af vores sjældne fuglearter. Og

det sker nu overalt i landskabet på de naturarealer, der ikke udløser landbrugsstøtte.

Hvis vi skal stoppe den negative udvikling, kræver det først og fremmest flere dyr på græs. Flere og flere køer lever et koliv uden at komme på græs.

Fremover skal alle kvier og kalve ud på sommergræs. Det samme bør gælde bundne køer. Men der skal også skabes bedre økonomi i kødkvægsproduktionen, så Danmark igen kan blive selvforsynende med kvalitetskød.

DET VIRKER absurd, at vi hver dag i supermarkedet præsenteres for kød fra lande som Argentina og Brasilien, når der er gode muligheder for kvægproduktion i Danmark.

Det vil kræve støtte i form af såkaldte grænsningsordninger på alle egnede naturområder.

Og det skal være slut med den 'afkoblede kvægstøtte', hvor landmænd får næsten en kvart milliard i tilskud til kreaturer, som de slagtede for ca. 10 år siden.

Fremover bør tilskuddet kun gives til levende dyr, der gør nytte ved at afgræse i naturen.

Det er ikke nok at få plejet den natur, som er tilbage efter det sidste århund-

redes avanding og opdyrkning. Vi skal også have genskabt noget af den natur, som er gået tabt. Fra 2007 til 2009 blev 117.000 ha brakjord genopdyrket. Det var arealer, som var på vej til at blive til natur.

VI HAR OP mod 300.000 ha lavbundsjord med en ringe dyrkningsværdi. Andre marker er så stejle eller sandede, at de ikke burde dyrkes.

Men landmændene fortsætter ofte dyrkningen af frygt for de bureaukratiske regler, som Fodevarerministeriet kræver opfyldt for at give EU-støtte. Det skal vi have ændret, så landbruget fremover trygt kan dyrke lysåben natur på deres arealer uden at miste EU-støtten. I DOF ønsker vi en fordobling af arealerne med lysåbne naturtyper.

Også i de dyrkede marker er der behov for en nytænkning i landbrugsdriften. Fuglearter som sanglærke og viben har brug for udyrkede pletter i markerne, hvor de kan finde føde. En plet på bare 20 m² er nok til at føde et par lærker, og de kvitterer med lystig sang.

I England har 2-3 sådanne lærkepletter per ha medført en firedobling af lærkebestanden på den britiske fuglebeskyttelsesforenings forsøgsgård Hope Farm.

Men der er et problem. Landmændene må i dag slet ikke have bare pletter i markerne. De risikerer kontrolbesøg af embedsmænd, der trækker dem i EU-støtten for de udyrkede arealer.

I en ny landbrugsreform bør landmanden tværtimod præmieres for disse sprækker af natur i marken. DOF mener også, at landbrugsstøtten fremover bør tilgodes, at 10 pct. af markerne får naturindhold.

DET MODERNE industrilandbrug påvirker ikke kun naturen på deres egne ejendomme. Sprøtemidler påvirker også plante- og insektlivet på naboarealer og trænger ned i grundvandet. Fordampningen af ammoniak og udvaskningen af nitrat påvirker i dag naturområder og vandmiljøet overalt i Danmark og i kystvandene.

Det får de lysåbne naturområder til at gro til, så sjældne blomster forsvinder og fugle som tornskaderne ikke kan finde føde. Landbruget klager over de nuværende miljørestriktioner, men i praksis er landbruget det eneste erhverv i Danmark, der ikke skal betale for oprensningen efter egen forurening.

Vi kommer i fremtiden ikke uden om regulerende tiltag med kvælstofkvoter, kvælstofafgift og afgifter på sprøtemidler. Landbruget kan glæde sig over, at vi i DOF mener, at afgifterne skal føres tilbage til landbruget som støtte til naturpleje og til naturgenopretning. Der er brug for politiske beslutninger, der øger naturindholdet i landbrugslandet. Det er en del af velfærdens.

Berlingskes Larsen stillede op til bøllebanc

BLÅ BLOG JARL CORDUA

FØRSTE DAG på 'Folkemødet' blev en stor succes, hvis man regner i opmærksomhed fra medierne. Der var pænt med besøgende til åbningen og til statsministerens tale, men ellers dalede opmærksomheden.

UNDER LARS BARFOEDS tale var der stort set kun partifunktionærer, spindoktorer og et par mediefolk tilbage. Det var ikke optimalt. Heller ikke for Folkemødet. Partierne bruger store ressourcer og forbereder sig, men der skal nok ikke være for mange af den slags oplevelser, før nogle af dem måske overvejer, om det i virkeligheden er ulejligheden værd.

På den anden side fik de konservative alligevel en god dag med omtale af deres miljøpolitik og gimmicken Barfoeds i bogstaveligste forstand grønne fodaftryk. Desuden holdt 'konserne' et populært 'afterparty' i aftenskumringen med gratis fadbamsere på skønnerten 'Freia'.

Opmærksomheden samlede sig tirsdag aften om Gæstgivergaarden, hvor Jørgen Leth reciterede digte siddende på en stol og til liflig lounge musik af Michael Simpson, hvor Kristian Thulesen Dahl, Henrik Sass Larsen, Søren Pind, Manu Sørensen, Bo Lidegaard og mange andre kunne ses i behageligt afslappet samtale rundt om baren sippende cubanske øl.

For uanset hvad politikerne helst siger i skåltalerne, så handler Allinge-ugen også om, at medie- og politikerelement 'ming-

ler', som det hedder på nydansk, når man drikker bajere og sludrer i krogene.

Hos 'sossoerne' rejser man sig altid under 'Når jeg ser et rødt flag smælde'

Journalisternes store samtale tirsdag var ubetinget seancen, hvor Berlingskes kommentator Thomas Larsen udholdt 15 hårde omgange mod socialdemokraternes Henrik Sass Larsen, der grillede kommentatoren med hans analyser.

Sass havde læst Thomas Larsens analyser fra de sidste to år og spurgte Berlingske-kommentatoren, hvordan han for to år siden kunne skrive, at den daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen blev i dansk politik, når alle andre var enige om, at Fogh var på vej til en post i udlandet?

EN SYNLIKT groggy Thomas Larsen udsat for en meget velforberedt og skarp Sass' drivende sarkasme indrømmede dog klogt, at der var tale om 'et fejljudgement'. Imidlertid vandt Larsen respekt for i det hele taget at stille op til de forudsete bøllebanc.

På en i øvrigt ret tynd dag, når det gælder politiske udmeldinger, kom 'det lette' og 'folkelige' hurtigt i fokus. Venstre havde fuldt hus i haven ved Danchels hus, hvor de veloplagte V-ministre Søren Pind og Bertel Haarder sang fra til fireklassikeren fra 1956, 'Bornholm, Born-

holm, Bornholm', så ikke et øje tørr.

Her kunne man møde hele Venstrehoffet både med Lars Løkke (demonstrativt uden fadøl) og Claus Hjort ved baren. Skyggekulturminister Mogens Jensen varmede de lokale socialdemokrater op med morsomme og fugtige anekdoter fra Christiansborg – før og nu, mens der blev afsunget Oscar Hansen-klassikere fra Den Røde Sangbog. Deres udsendte blev venligt belært om, at man hos 'sossoerne' altid rejser sig under 'Når jeg ser et rødt flag smælde'.

Det var netop den 'melodi', som Helle Thorning-Schmidt brugte, da hun onsdag gav regeringen og især dens økonomiske politik helt som forventet en ordentlig én på kassen. Det var en nyhedsfattig, men som vanligt retorisk elegant tale, der til forveksling lignede Thornings 1. maj-tale. Og det er netop pointen: Hvorfor dog ændre budskaber, når S har stor succes med dem, man kører med?

RØD BLOG

KRISTIAN MADSEN

TO SKIBE LIGGER fortojet i Allinge Havn under folkemødet. På det gode skib 'Anton' har kunstneren Jens Galschiott opstillet et af sine politiske kunstværker, der skal minde deltagerne om fattigdommen i verden. En række mørke, udtryksløse figurer står opstillet på dækket og skuer tomt ind mod land.

På det andet skib står den konservative folketingsgruppe.

PARTIET HAR chartret jernskønnerten 'Freia', der danner rammen om den konservative indsats, der i ambitionsniveau uden sammenligning er den bedste blandt partiernes på Folkemødet, ligesom mange af partiets folketingsmedlemmer har fundet tid til at tage til Bornholm.

I det hele taget er de blå langt mere ak-

tive end de røde. De røde partier har et par forkølede telte, og på arbejdsmar-

Kaptajn Barfoeds mandskab er en udisciplineret flok

kedsfronten overgår DI's indsats så klart fagbevægelsen – LO har end ikke knullet snøvele sig sammen til at banke et telt op.

Men på sin vis er det også lidt sigende, at de konservative sejler rundt for sig selv langt væk fra de andre partier. Og da partiets formand gik fra borde og endrede hovedscenen i Dansche's anlæg, havde pinligt få fundet tid til at lytte til vicestatsministerens visioner.

Først da 'Freia's fadølshaner blev åbnet for offentligheden, var der rift om at være med blandt de konservative.

Politisk er der imidlertid fortsat hårdt vejr forude for de konservative, og op mod halvdelen af matroserne på 'Freia' står til at ryge over bord ved næste valg. Næste år behøves ingen skønnert, hele den konservative gruppe kan være i en lille slup.

Barfoeds første måneder på formandsposten har ikke været den redningskran, som partiet havde håbet på, og hans påståede ligheder med Poul Schlüter er indtil videre kun synlige for de konservative partimedlemmer.

Kaptajn Barfoeds mandskab er en udisciplineret flok, og men det har været svært at se en klar linje i den nye formands kurs, især i mærkesagen om skat-

tesænkninger. Her opfører partiet gang på gang en absurd forestilling, der altid forløber efter samme manuskript.

En konservativ letmatros går i pressen og kræver skatten sænket. Herefter slår en venstreminister af passende kaliber fast, at det kan de godt glemme alt om. Og så må Barfoed ud og sætte sin egen MF'er på plads, mens forvirringen i befolkningen er total. Hvad mener de egentlig? Men måske er folkemødet begyndelsen på en mere klar linje fra Barfoed, idet partiet nu i det mindste forsøger at sætte sin egen kurs i stedet for blot at lade sig slæbe bag Venstres supertanker og udfordrer Venstre på den evindelige støtte til den mest svinende del af landbruget. Det vil være velgørende, hvis de konservative kunne leve lidt op til den grønne partifarve.

I GÅR EFTERMIDDAGS overtog de røde scenen med Helle Thorning-Schmidts hovedtale, og sammen med Søvnald holdt den måske kommende statsminister spørgetid for danskerne. Ikke i Socialdemokraternes telt, ikke i Politikens eller 3F's. Men naturligvis i lånte lokaler hos DI.

Og mod aftenen kom den måske største udfordring, da hele den samspilsramte opposition i fællesskab producerede bornholmske urtepølser i Madeines madteater hos Politiken. Måske ikke nogen dårlig samarbejdsøvelse for Helle, Villy og Margrethe, da det jo er med pølsen som med politikken: Man risikerer at miste appetitten, når man har set, hvordan den fremstilles.

Politiske blogs fra Folkemødet

Danmarks to førende politiske bloggere, den liberale freelancejournalist Jarl Cordua og Politikens lederskribent Kristian Madsen, vil daglig kommentere begivenhederne, talerne og debatterne under Folkemødet på Bornholm. Læs løbende med på både politiken.dk og i papiravisen.

